



AIKAKAUSMEDIA



SANOMALEHTIEN LIITTO



Lausunto  
9.11.2018

*Lausuntopyyntö VM179:00/2018; VM/2146/03.01.00/2018*

Valtiovarainministeriö  
valtiovarainministerio@vm.fi

## Arvonlisäverolain 85 a §:n muuttaminen

Medialiitto ja sen jäsenliitot Aikakausmedia, Sanomalehtien Liitto sekä Suomen Kustannusyhdistys (jäljempänä liitot) kiittävät mahdollisuudesta tulla kuulluksi luonnoksesta arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta. Muutos koskee sähköisiin julkaisuihin sekä lehtien irtonumeroihin sovellettavan verokannan alentamista 24 prosentista 10 prosenttiin. Näkemyksenään luonnoksesta liitot esittävät seuraavaa:

1. Mediatuotteiden arvonlisäveron alentaminen on tehokas ja kilpailuneutraali tapa edistää journalismin ja kirjallisuuden julkaisemisen ja hankkimisen edellytyksiä. Tällä saavutetaan yhteiskunnassa merkittäviä positiivisia ulkoisvaikutuksia demokratian, sivistyksen ja kehittyvän osaamisen kautta. Esitys on erittäin kannatettava ja se on tärkeää saada voimaan suunnitellussa aikataulussa viimeistään vuoden 2019 heinäkuun alusta.
2. Esityksessä keskeistä on alennetun verokannan soveltamisalan rajaaminen. Tässä on luonnoksessa pääosin onnistuttu hyvin. Yhtäältä rajauksen on oltava riittävän avoin, jolloin se kestää aikaa ja helpottaa uusien digitaalisten julkaisumuotojen kehitystä. Toisaalta sen on myös tarjottava riittävää oikeusvarmuutta eri tuotteiden ja palvelujen verokantojen määrittämiseen. Tästä näkökulmasta liitot ehdottavat perusteluihin muutamia lisätarkennuksia.
3. Luonnoksessa ei käsitellä rajausta *oppimateriaalien* osalta. Hyvän sähköisen oppimateriaalin odotetaan sisältävän kaikkia ns. rikastettujen sähkökirjojen elementtejä, kuten ääni- ja videonäytteitä sekä käyttäjän taitojen mukaan interaktiivisesti mukautuvia sekä pelillisiä osia. Suuri osa oppimiseen suunnitelluista sähkökirjoista tehdään ainoastaan sähköiseen muotoon, jota ei ole tarkoituksenmukaista julkaista sellaisenaan painettuna.

Sähköisten oppimateriaalien arvonlisäverokannan alentaminen edistää sekä koulujen digitalisaatiotavoitteita että koulujen tasavertaisuutta opetuksen laadussa.

Esityksen perusteluissa olisi syytä täsmentää rajausta oppimateriaalien osalta, esimerkiksi kiinnittämällä rajausta Opetushallituksen laatimiin opetussuunnitelmiin ja niihin rinnastettaviin opintokokonaisuuksiin: *Lähtökohtaisesti opetussuunnitelman mukaiseen tai muuhun selkeään opintokokonaisuuden mukaiseen tarkoitukseen tehty sähköinen oppimateriaali katsotaan sähköiseksi julkaisuksi, mikäli se muutoin ei ole selvästi sähköisen kirjan määritelmän vastainen.* Tällä tulkintaohjeella sähköiset oppimateriaalit ankkuroitaisiin opintokokonaisuuksiin vastaavalla tavalla kuin sähköiset sanoma- ja aikakauslehdet ankkuroidaan sananvapauslain verkkojulkaisu-käsitteeseen.

4. Toinen perustelujen selventämistä vaativa tilanne on *verkkojulkaisun myynti osina tai koosteina* kuten myynti artikkelikohtaisesti tai esimerkiksi kuukausimaksullisena palveluna. Kirjojen osalta asia on ilmaistu selkeästi luonnoksessa (s. 5, viimeinen kappale), mutta lehtien osalta asia jää tulkinnanvaraiseksi, varsinkin kun verkkojulkaisun määritelmässä itsessään edellytetään julkaisun laatimista yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Rajausta tulisi selventää perusteluissa siten, että *alennettua verokantaa sovelletaan verkkojulkaisun määritelmän täyttäviin sisältöihin myös silloin, kun myynti koskee vain verkkojulkaisun osaa tai maksullista palvelua, jolla annetaan oikeus lukea tai kuunnella verkkojulkaisuja tilauskauden ajan.*

Yksi digitaalisen ympäristön eduista on mahdollisuus seurata monipuolisemmin eri tiedotusvälineitä ja ostaa kiinnostavia sisältöjä myös artikkelikohtaisesti. Tällaisten käyttötapojen yleistyminen on yhteydessä sähköistä tunnistautumista ja mikromaksamista helpottavien palvelujen kehittymiseen. Alennetun verokannan soveltaminen on perusteltua paitsi neutraliteettisyistä, myös siksi, ettei rajausta hidastaisi julkaisujen uusien käyttötapojen kehittymistä.

5. Perusteluja olisi vastaavasti tarpeellista täsmentää myös sähköisten kirjojen liitännäiselementtien osalta. Kuten verkkojulkaisujen osalta on luonnoksessa todettu (s. 5, 3. kappale), myös sähköinen kirja voi sisältää äänen, kuvan ja liikkuvan kuvan tai näiden yhdistelmien muodossa ilmaistuja viestejä. Sekä verkkojulkaisun että sähköisen kirjan määritelmän tulisi rajautua unionin arvonlisäverodirektiivin mukaisesti siten, että kokonaan tai pääasiassa kuultavaa musiikki- tai videosisältöä sisältävät julkaisut jäävät alennetun verokannan ulkopuolelle.
6. Edellä mainittua direktiivissä tehtyä rajausta julkaisujen ja pääasiassa audiovisuaalisten sisältöjen välillä ei esitysluonnoksessa lähemmin käsitellä tai täsmentä.

On tärkeää, että lähtökohdaksi direktiivissä tarkoitettun *pääasiallisuuden* tulkin-  
nassa otetaan *julkaisun ilmiasu lukijalle*. Mikäli pääasiallisuutta arvioitaisiin käytet-  
yn muistitilan määrän perusteella, tekstimuotoiseen julkaisuun upotettu, kerron-  
nan kannalta täysin toissijainenkin havainnollistava ääni- tai videonäyte saattaisi  
helposti muodostaa pääosan julkaisusta. Toisaalta on selvää, että ääni- ja vide-  
osisältöjen tulee olla vain kerrontaa rikastuttavia ja täydentäviä elementtejä, jotta  
sähköisen kirjan tai verkkojulkaisun kriteerit täyttyvät.

7. Liitot kannattavat ratkaisua, että *lehtien painettujen irtonumeroiden* arvonlisävero-  
kanta alennetaan samassa yhteydessä 10 prosenttiin. Tällä sekä korjataan nyky-  
lain neutraliteettiongelma että asetetaan julkaisut välityskanavasta riippumatta  
yhdenvertaiseen asemaan. Irtonumeromyynti palvelee kuluttajan mahdollisuuksia  
tutustua eri julkaisuihin ja käyttää valinnanvapauttaan, jolloin se edistää osal-  
taan myös mediakentän moniarvoisuutta. Muutos poistaa myös arvonlisävero-  
tuksen tulkintaongelmat, jotka ovat liittyneet kirjan ja lehden käsitteiden päällekkäisyyteen.

Medialiitto ry  
Sanomalehtien Liitto ry

Aikakausmedia /  
Aikakauslehtien liitto ry

Suomen Kustannus-  
yhdistys ry

*Jukka Holmberg*  
toimitusjohtaja,  
liittojohtaja

*Mikko Hoikka*  
liittojohtaja

*Sakari Laiho*  
johtaja